

Buletin lunar
al CNPF – luna
septembrie, 2020

2

Cel de-al șaselea an de
existență sub semnul
Acordului de Asociere
a fost unul specific

3

De ce n-ar trebui să ne sperie
dublarea datoriei externe
în ultimii 10 ani?

4

Guvernul a aprobat proiectul de lege privind activitatea de asigurare și reasigurare

Proiectul de lege privind
activitatea de asigurare și
reasigurare a fost aprobat în
ședința ordinară a Guvernului
din 28 octombrie curent.

Documentul a fost elaborat de
Comisia Națională a Pieței Finan-
ciare (CNPF) cu consilierea și ex-
pertiza Băncii Mondiale, în cadrul
proiectului de asistență tehnică
“Reforma pieței de asigurări din
Moldova”, și are drept scop con-
solidarea sectorului de asigurări și
racordarea pieței standardelor Sol-
vabilitate II (punerea în aplicare a
noilor cerințe prudențiale, de gu-
vernanta corporativă și de gestio-
nare a riscurilor de către compani-
ile de asigurări etc.).

Proiectul de lege prevede crearea
unui cadru legal nou de gestiune
a crizelor în sectorul de asigurări
prin introducerea unor măsuri și
instrumente menite să intervină
suficient de timpuriu și prompt în
cazul unui asigurător neviabil sau
în curs de a intra în dificultate.
Potrivit proiectului, noul cadru de
reglementare și supraveghere are
drept obiectiv sporirea încrederii
în activitatea desfășurată de socie-
tățile de asigurare și/sau reasigura-
re, în special în relația cu asigurații
și/sau cu beneficiarii produselor de
asigurare.

Companiile de asigurări vor fi
obligate să-și asume și exercitarea
unor funcții asociate conformității,

cum ar fi monitorizarea respectă-
rii legii, prin intermediul adoptării
unui sistem de guvernanta și elabo-
rarea unui set de politici scrise de
aplicare a acestui sistem, care inclu-
de funcțiile considerate importante
și critice (funcția de management al
riscurilor, funcția de conformitate,
funcția de audit intern și funcția ac-
tuală).

Documentul mai prevede impu-
nerea societăților de asigurare și
reasigurare, în vederea garantării
transparenței, de a face publice,

prin punerea la dispoziția publicu-
lui, a informațiilor esențiale pri-
vind solvabilitatea și situația lor
financiară.

Reguli noi sunt prevăzute și la
stabilirea condițiilor de licențiere a
societăților de asigurare și/sau re-
asigurare (eliberarea/suspendarea/
retragerea licențelor, cerințele de

licențiere a sucursalei societății de
asigurare și/sau reasigurare din alte
state, capitalul de dotare a sucursa-
lei, evaluarea calității societății de
asigurare și/sau reasigurare care so-
licită înființarea sucursalei).

Proiectul de lege urmează să fie
prezentat spre examinare și adopta-
re Legislativului.

Curs valutar
4.11.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.1331
EUR	1	20.0612
UAH	1	0.5997
RON	1	4.1210
RUB	1	0.2162

CAPITAL Market

În atenția
Societăților
pe acțiuni!

Recepționarea anunțuri-
lor și rapoartelor anuale se
efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Abonați-vă la versiunea electronică a ziarului Capital Market

Abonându-vă la versiunea electronică
a ziarului Capital Market, pe durata
abonamentului veți avea acces la versiunea
electronică a ziarului.

Pentru a vă abona la versiunea electronică
a ziarului Capital Market, trebuie să sunați
la redacție (022 221287) sau să trimiteți
o scrisoare pe adresa de e-mail:
ziarulcm@gmail.com.

ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial
de stocare a informațiilor, Institu-
ția Publică Ediția Periodică Capi-
tal Market, informează că meca-
nismul propriu-zis de acumulare
a datelor este funcțional la adre-
sa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287,
022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital
Market în toate oficiile “Poșta
Moldovei” din țară sau la
distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

“Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

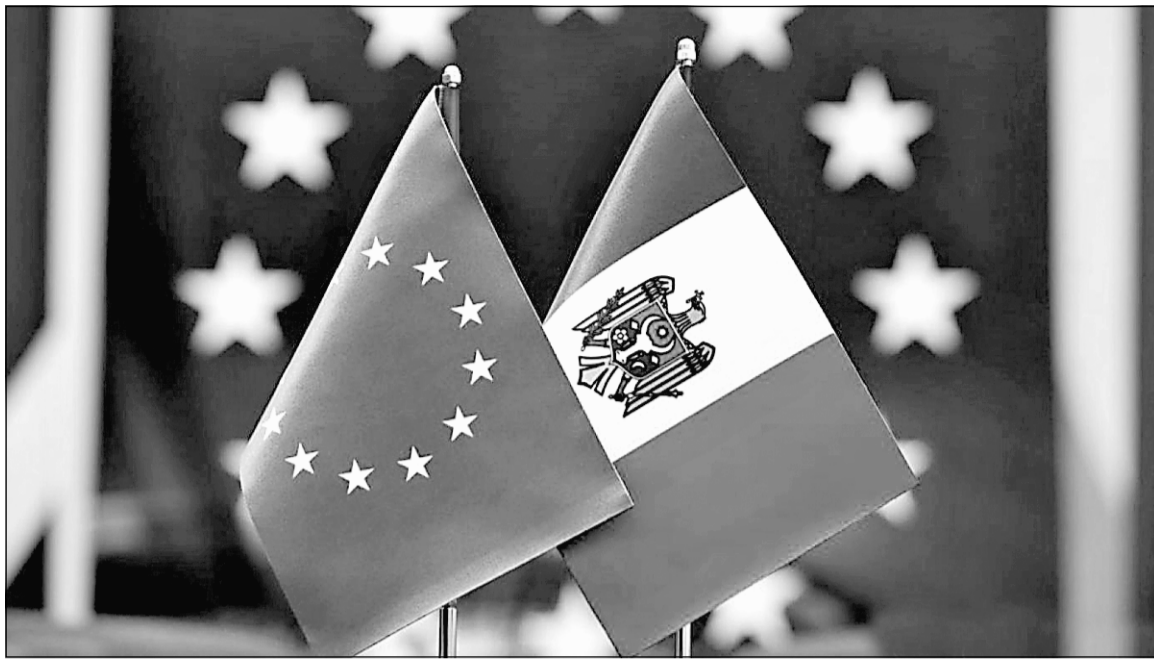
I.P. Ediția Periodică “Capital
Market” lansează o propunere de
colaborare pentru agenții și com-
paniile de publicitate.

Telefon de contact

– 022 22 9445,

email – gt@capital.market.md

Cel de-al șaselea an de existență sub semnul Acordului de Asociere a fost unul specific

Un raport alternativ privind implementarea Acordului de Asociere purcede la o prezentare succintă, dar extrem de atentă, a dialogului Uniunea Europeană – Republica Moldova, dialog care este marcat de împlinirea a șase ani din ziua semnării acestui document epocal. Respectivul raport este realizat în cadrul Proiectului IPRE „Monitorizarea implementării Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană”, realizat cu susținerea Fundației Konrad Adenauer. Textul cuprinde analize asupra celor mai importante domenii, domenii identificate din start ca fiind ținta unor mari eforturi de reformare și dezvoltare. Deși merită atenție în aceeași măsură, am ales să ne referim la două sectoare: Asistența financiară și Activitatea economică externă, atât cifrele, cât și concluziile vizând în exclusivitate anul al șaselea de acțiune a acestui Acord.

Autorii raportului constată din capul locului că perioada la care ne referim a conturat relații greu de stabilit fără a se asuma anumite angajamente de ambele părți. Uniunea Europeană își consolidează poziția de partener comercial principal pentru R. Moldova, cu peste 63 la sută din exporturile moldovenești orientate pe piața europeană și aproape 50 la sută din importuri care sunt de origine din UE.

În Raport se pornește de la constatarea că „Uniunea Europeană a reluat alocările în cadrul Programului de suport bugetar direct, planificat pentru R. Moldova. Până în luna octombrie 2019, Uniunea Europeană a transferat în total 53,65 de milioane de euro: (1) 14,54 de milioane de euro pentru sprijinirea implementării Liberului Schimb, a programului de educație și instruire profesională și implementarea condițiilor regimului fără vize cu UE; (2) 14,34 de milioane de euro pentru sprijinirea reformei sectorului energetic, a poliției și a sectorului finanțelor publice; (3) 24,85 de milioane de euro pentru susținerea agriculturii și a dezvoltării rurale (ENPARD) și o nouă tranșă pentru susținerea reformei poliției”.

Anul 2019 a trecut în agenda Chișinăului sarcina de a îndeplini două treimi din condițiile prevăzute în Memorandumul de înțelegere cu UE din septembrie 2017, ceea ce a permis reluarea asistenței externe în iulie 2019.

Comisia Europeană a alocat 60 de milioane de euro în calitate de asistență macrofinanciară din cele 100 de milioane planificate. Dintre acestea, 40 de milioane de euro au fost credit preferențial și 20 de milioane – granturi. Debursarea celei de-a doua tranșe de 30 de milioane de euro a fost condiționată suplimentar de un set de cerințe generale anunțate de Uniunea Europeană în februarie 2020.

Perioada de analiză e și una de pregătire a terenului pentru un nou Program de asistență macrofinanciară din partea UE, de cel puțin 100

de milioane de euro, program care ar putea fi negociat cu Uniunea Europeană complementar noului Program economic cu Fondul Monetar Internațional, în valoare de 558 de milioane dolari SUA. Inițial, aplicarea ștampilelor era prevăzută pentru sfârșitul acestui an, în caracterul specific al timpurilor în care se derulează evenimentele ar putea impune intervenții în agendă.

Apropo de criza generată de pandemie, drept răspuns la blocajele survenite, „UE a mobilizat un set de fonduri destinate R. Moldova în cadrul abordării „Echipa Europa” (Team Europe). UE a identificat și va reorienta, până la sfârșitul anului 2020, peste 87 de milioane de euro în calitate de ajutor de urgență din anvelopa bilaterală. Aceste fonduri completează cele 140 de milioane de euro planificate de Comisia Europeană pentru țările Parteneriatului Estic, inclusiv R. Moldova, și anume: (1) 30 de milioane de euro pentru sistemul de sănătate, prin intermediul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), (2) 98,7 milioane de euro pentru IMM-uri și antreprenorii individuali, precum și (3) 11,3 milioane de euro pentru susținerea a peste 190 de inițiative ale organizațiilor societății civile”.

Deși calendarul anului curent este pe sfârșite, potrivit raportului, R. Moldova ar mai putea beneficia de sprijin din cadrul celor 700 de milioane de euro direcționate pentru IMM-uri, programate de UE în parteneriat cu BEI și BERD. „Alte 100 de milioane de euro în calitate de asistență macrofinanciară anti-criză din partea UE (Omnibus), sunt programate în conformitate cu Acordul de credit și cu Memorandumul de înțelegere încheiate în iulie 2020 și ratificate de Parlament la 10 septembrie 2020. Prima tranșă, de 50 de milioane de euro, urmează a fi alocată în cel mai scurt timp. Cea de-a doua tranșă de 50 de milioane de euro va fi transferată, odată cu îndeplinirea tuturor celor șase condiții tehnice prevăzute

de Memorandumul de Înțelegere cu Uniunea Europeană.

Dacă expunerile referitoare la capitalul Asistență financiară au avut de măsurat încrederea pe care o pot avea instituțiile europene în statul R. Moldova, al doilea capitol – Comerțul exterior – are capacitatea de a arăta în ce măsură ne-am pus la lucru capacitățile de producere și cât de competitivii putem fi pe piața comunitară.

Raportul arată că exporturile de bunuri din R. Moldova către statele membre ale UE „nu au înregistrat o scădere semnificativă în anul 2019 comparativ cu 2018 și au constituit 1,83 miliarde USD, ceea ce reprezintă circa 63 la sută din totalul exporturilor țării pentru anul trecut. Exporturile de bunuri pentru șapte luni ale anului 2020 au constituit 893,6 milioane dolari, ceea ce înseamnă circa 65 la sută din totalul exporturilor R. Moldova, cu 107,9 milioane dolari mai puțin decât în aceeași perioadă a lui 2019. În același timp, comerțul cu alte regiuni ale lumii a scăzut în șapte luni ale anului 2020, ajungând la 485,8 milioane dolari, comparativ cu 579,8 milioane dolari pentru aceeași perioadă a lui 2019. Astfel, raportat la volumul total de exporturi în perioada similară a anului 2019, se constată că scăderea exporturilor în UE a fost mai mică în comparație cu exporturile în restul lumii. Deficitul balanței comerciale dintre UE și R. Moldova, de asemenea, a înregistrat o scădere – de la -627,1 milioane dolari în șapte luni ale anului 2019 la -432,7 milioane în 2020. În același timp, pe principalele poziții de export, în anul 2019 s-a înregistrat o creștere a exporturilor de mașini, utilaje și părți ale acestora cu 47 milioane USD, comparativ cu anul 2018, ajungând la 554 milioane dolari”.

Orice încercare de a analiza starea de lucruri privind relațiile comerciale ale R. Moldova cu spațiul european trebuie să se concentreze în mod obligatoriu pe evaluarea capacităților de acoperire a contingentelor tarifare. În debutul anului curent, printr-o anexă a Acordului de Asociere au fost actualizate, în sensul majorării, contingentele la struguri – de la 10 mii la 20 mii de tone, la prune – de la 10 mii la 15 mii tone și cireșe – o creștere de 1,5 mii tone. Până în luna septembrie au fost valorificate 72 la sută din cotele acordate pentru prune și 35 la sută pentru struguri.

Da, anul agricol a fost unul marcat de constrângeri extrem de mari, ceea ce ne face să temperăm pretențiile vizavi de creșterea capacităților și de concentrarea eforturilor pe direcția exporturilor în Vest.

Constantin OLTEANU

“FinComBank” S.A.

Conform prevederilor din art. 52¹ al Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor și deciziei Comitetului de Conducere al Băncii din 02.11.2020, “FinComBank” S.A. anunță despre începerea etapei finale a lunii patru de expunere spre vânzare a acțiunilor emisiunii a XX ai Băncii pe piața reglementată ca “acțiunile separate”, care a fost întreruptă la data de 05 martie 2020.

CONDIȚIILE DE VÂNZARE A ACȚIUNILOR:

1. Etapa finală a lunii patra de expunere spre vânzare a acțiunilor emisiunii XX a “FinComBank” S.A. pe piața reglementată ca “acțiuni separate” constituie 7 (șapte) zile calendaristice, se începe la data de 05 noiembrie 2020 și acționează pînă la data de 11 noiembrie 2020 (inclusiv).
2. Prețul inițial de vânzare – 159,52 MDL per acțiune.
3. Acțiunile expuse spre vânzare pot fi achiziționate în număr nelimitat de un singur sau mai mulți cumpărători, sau de un grup de persoane ce acționează concertat (achizitor potențial). În cazul achiziționării unui număr de acțiuni, care la prețul nominal constituie 1% sau mai mult din capitalul social al Băncii, achizitorul potențial, pînă la achiziționarea respectivă, trebuie să obțină aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei, în condițiile stabilite în art. 47 – 49 Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor.

INFORMAȚIA DESPRE “FINCOMBANK” S.A.:

Denumirea completă	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Denumirea prescurtată	“FinComBank” SA
Forma juridică de organizare	Societatea pe acțiuni
Adresa juridică	MD-2012, str. Puskin, 26, mun. Chișinău, Republica Moldova
IDNO – codul fiscal	1002600005347
Data înregistrării de stat	16 mai 2001 de către Camera Înregistrării de Stat
Genurile de activitate	activitatea băncilor și societăților de investiții
Capitalul social	131 544 200 MDL divizat în 1 315 442 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot La moment 117 653 de acțiuni emise constituie acțiuni de tezaur, ceea ce este egal cu 8,944% din numărul total al acțiunilor emise

CARACTERISTICA VALORIILOR MOBILIARE A EMISIUNII XX:

Denumirea completă a emitentului	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Tipul valorilor mobiliare	Acțiuni ordinare nominative
Clasa acțiunilor	clasa I
Codul ISIN	MD14BFCM1001
Valoarea nominală a unei acțiuni	100 MDL
Numărul acțiunilor emisiunii a XX expuse inițial spre vânzare	475 478
Numărul acțiunilor emisiunii a XX nevândute pînă la etapa finală a lunii patra de expunere spre vânzare	360 816
Drepturile acordate de o acțiune	o acțiune ordinară nominativă emisa de Bancă acordă dreptul la un vot în cadrul adunării generale a acționarilor, dreptul de a primi o cotă-parte din dividende și o parte din bunurile Băncii în cazul lichidării acesteia

Informația care permite investitorilor (achizitorilor potențiali) să facă o apreciere în cunoștință de cauză asupra activelor și pasivelor, situației financiare, a profitului sau a pierderilor, asupra perspectivelor Băncii, precum și descrierea afacerilor și a situației financiare a Băncii pe parcursul ultimilor 3 ani este dezvoltată pe pagina web a Băncii www.fincombank.com și pagina web a pieței reglementate.

Informații suplimentare puteți obține la tel: 022 26-98-21; 26-99-40.

Comitetul de Conducere al Băncii

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilija ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC “Victoriabank”, S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

De ce n-ar trebui să ne sperie dublarea datoriei externe în ultimii 10 ani?

Datoria externă a Moldovei s-a dublat în anii 2009-2019. În anul trecut datoria externă totală era de 7 miliarde 536 milioane dolari. Zece ani în urmă aveam o datorie de 3 miliarde 715 milioane de dolari SUA.

Creșterea datoriei, relevantă în recentul raport „International Debt Statistics 2021” al Băncii Mondiale, s-ar părea că ar trebui să ne dea frisoane reci pe șira spinării. Să ne îngrijoreze. Ne înglodăm în datorii? Mai ales că datoriile externe totale ale Ucrainei și Federației Ruse s-au majorat într-un ritm mai lent. Este însă puțin probabil să ne intereseze faptul că în multe din cele 120 de țări cu venituri mici și medii, incluse în raport, datoriile au crescut mai mult.

În cei zece ani s-a împrumutat statul, dar mai ales companiile private, au luat bani pe care i-au investit în afaceri, proiecte de infrastructură, dezvoltarea economiei, însă mărimea acestor împrumuturi, cum ai socoti, nu a ajuns la cota de alarmă.

Da, suntem o țară mică cu o economie pe măsură, veniturile statului au crescut, an de la an, mult mai puțin decât am vrut în 2020, când pandemia a dus la stoparea multor activități. Unele din cheltuieli în ultimii zece ani au fost acoperite din împrumuturi și granturi externe, care au fost mult mai mici decât se așteptau autoritățile.

Indiferent însă cum au evoluat cifrele, pur și simplu, atunci când tragem linie, trebuie să fim atenți la o singură cifră: care este ponderea datoriei în Produsul Intern Brut, pentru a vedea cât este de sustenabilă atragerea de noi împrumuturi. Și această cifră arată gradul de îndatorare a unei țări. R. Moldova a fost și este considerată o țară cu un grad de îndatorare mic. De exemplu, datoria publică totală (internă și externă) a R. Moldova, raportată la Produsul Intern Brut, a depășit ușor nivelul de 27,1 la sută în anul 2018 și a fost printre cele mai mici între statele europene. La acel moment, media pe Uniunea Europeană, cu care R. Moldova are acord de asociere, era de peste 81 la sută.

Este adevărat că, începând cu anul 2015, acest indicator a început să crească, cunoscând un punct de maxim 44,2 la sută din PIB în anul 2016. Această creștere de 16,3 puncte procentuale se datorează faptului că circa 13 miliarde de lei, care au fost garanții în cazul fraudei bancare, au fost puse pe seama contribuabililor, astfel datoria publică practic “a explodat”. Ulterior însă aceasta a fost în continuă scădere coborând la 25 la sută în 2019. Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, datoria externă publică a statului raportată la PIB pentru anul 2019 a fost de 16,3 la sută.

“Indicatorii datoriilor indică faptul că poverile acestora pot contribui esențial la vulnerabilitățile economice din țările cu venituri mici și medii. Povara datoriei externe a țărilor cu venituri mici și medii rămâne moderată. Raportul datoriei externe față de PIB a fost în medie de 26 la sută la sfârșitul anului 2019, doar marginal mai mare decât media din 2018 de 25 la sută, iar raportul dintre datoria externă și veniturile din export s-a deteriorat ușor, crescând până la o medie de 107 la sută de la 101 la sută în 2018”, se arată în raportul Băncii Mondiale.

CE MAI ARATĂ RAPORTUL BĂNCII MONDIALE?

Datoria publică a R. Moldova și datoria garantată de stat au crescut de la 809 milioane de dolari în 2009 la 1,464 miliarde de dolari în 2019. Potrivit experților Băncii Mondiale, datoria Moldovei față de creditorii multilaterali (organizațiile internaționale) a crescut de 2,3 ori în ultimii 10 ani – de la 524 milioane de dolari – la 1,226 miliarde de dolari, în timp ce datoria către creditorii bilaterali, în aceeași perioadă, a scăzut cu puțin peste 15% – de la 256 milioane de dolari în 2009 la 214 milioane de dolari SUA în 2019.

Datoria externă pe termen lung a Moldovei a crescut per total de 2,5 ori în ultimii 10 ani – de la 2,011 miliarde dolari (2009) la 5,074 miliarde de dolari în 2019.

Raportul Băncii Mondiale nu cuprinde situația din acest an, când economia a fost grav afectată de pandemie. Potrivit datelor preliminare ale Băncii Naționale a Moldovei pentru trimestrul II al acestui an, datoria externă brută a crescut față de începutul anului cu 5,0 la sută și a înregistrat 7 785,38 milioane de dolari SUA, ceea ce constituie 66,1 la sută raportat la PIB.

Datoria externă publică și publică garantată a reprezentat 27,6 la sută din totalul datoriei externe, însumând 2 146,98 milioane de dolari SUA, în creștere cu 11,9 la sută față de începutul anului. Principalul creditor al statului a rămas Grupul Băncii Mondiale cu o pondere de 33,7 la sută din total, urmat de Fondul Monetar Internațional cu 31,4 la sută și Banca Europeană pentru Investiții – cu 14,4 la sută.

Datoria externă privată negarantată s-a cifrat la 5 639,40 milioane de dolari SUA.

CARE ESTE SITUAȚIA PROGNOZATĂ PENTRU ALTE PĂRȚI ALE LUMII?

Cheltuielile guvernamentale semnificative pentru combaterea pandemiei de coronavirus vor împinge datoria publică până la un nivel re-

cord, de aproape 100% din Produsul Intern Brut mondial în acest an, însă această majorare ar putea fi doar un eveniment singular dacă creșterea economică își va reveni în anul următor, a anunțat Fondul Monetar Internațional.

În ultimul său raport cu privire la supravegherea bugetară, publicat cu ocazia reuniunii de toamnă ale FMI și Băncii Mondiale, Fondul a estimat că deficitele bugetare guvernamentale se vor majora până la 12,7% din PIB, de la 3,9% din PIB în 2019, o creștere de aproape nouă puncte procentuale.

“Ceea ce vedem este o creștere singulară a datoriei în 2020 și apoi o stabilizare după 2021, și chiar o ușoară tendință descrescătoare în 2025”, a declarat directorul Departamentului de Afaceri Fiscale de la FMI, Vitor Gaspar. Potrivit acestuia, deși datoria publică va rămâne la un nivel ridicat de aproape 100% din PIB, reluarea creșterii economice și nivelul extrem de redus al dobânzilor vor ajuta la diminuarea deficitelor bugetare primare.

“Diferența între nivelul dobânzilor și creșterea este nu doar negativă, dar, în conformitate cu prognozele noastre, mai negativă decât era înainte de COVID-19. În aceste condiții, dobânzile reduse joacă un rol important în dinamica datoriei”, a apreciat Vitor Gaspar.

Anterior, FMI a sfătuit guvernele să profite de nivelul redus al dobânzilor pentru a investi în infrastructură. Potrivit estimărilor Fondului, o creștere a investițiilor publice în infrastructură de 1% în PIB ar putea impulsiona PIB-ul cu 2,7% și ar crea între 20 și 33 de milioane de locuri de muncă.

Miercuri însă, FMI a subliniat că există o diferență între perspectivele fiscale ale statelor membre, în condițiile în care economiile avansate își asumă cea mai mare creștere a poverii datoriei, în timp ce țările în curs de dezvoltare se confruntă cu sarcina mai dură de a-și reveni de pe urma pagubelor economice, în condițiile în care mai mulți oameni vor ajunge în sărăcie.

Potrivit FMI, economiile avansate vor înregistra o creștere a deficitelor bugetare cu 11% din PIB, în condițiile în care în SUA aceasta se va majora cu 11 puncte procentuale, până la 18,7% din PIB, iar în Canada va crește până la 20% din PIB.

În cazul statelor emergente, care au resurse mai puține, deficitele bugetare, ca raport în PIB, se vor dubla până la 11%.

De la debutul pandemiei de coronavirus, guvernele au făcut un efort financiar fără precedent, injectând aproape 12 000 miliarde de dolari în economia mondială.

Vlad BERCU

A fost lansat Serviciul Governamental de Notificare

Serviciul Governamental de Notificare (MNotify) a fost lansat astăzi de Agenția de Guvernare Electronică. Acesta reprezintă o aplicație tehnică de transmitere a notificărilor în cadrul sistemelor informaționale deținute de ministere, autorități administrative și structuri organizaționale din sfera lor de competență, precum și alte instituții, prestatoare de servicii publice, transmite MOLDPRES.

Conform unei note informative, “dezvoltarea serviciilor electronice pentru cetățeni și mediul de afaceri din ultimii ani a crescut numărul tranzacțiilor efectuate în mediul online, identificând în acest sens și o serie de lacune. Una dintre acestea este faptul că, deși există servicii care sunt prestate parțial sau integral online, prestatorii de servicii publice, precum Agenția de Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări de Sănătate etc. sunt obligați să trimită notificări atunci când prestează servicii. În mod tradițional, acest lucru se face prin trimiterea de notificări către destinatari prin scrisori pe suport de hârtie. Situația respectivă nu este acceptabilă, în special, în contextul serviciilor electronice, din cauza timpului de livrare lung, a costurilor mai mari de livrare și a nivelului scăzut de fiabilitate, având în vedere inconsistența adresei de poștă a destinatariilor”.

În acest context, “notificarea” presupune un mesaj, generat automat de sistemele informaționale ale instituțiilor, având menirea de a notifica utilizatorii despre producerea anumitor modificări în structura serviciilor sau a modalităților de prestare a acestora. Astfel, utilizatorii vor fi înștiințați despre orice schimbări produse, în termeni reduși de timp, prin poșta electronică, SMS, mesagerie instantă sau alte canale de comunicare, în funcție de necesități.

„Serviciul MNotify reprezintă o soluție informatică din categoria Guvern către Cetățean (G2C) și Guvern către Business (G2B) și are ca obiectiv principal asigurarea necesităților informatice și informaționale pentru realizarea procesului de notificare. De asemenea, MNotify este parte componentă a sistemelor informaționale de stat ale R. Moldova și reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune, destinat notificării destinatariilor persoane fizice și persoane juridice prin intermediul diverselor canale de notificare”, a explicat Dumitru Postu, manager de proiect la Agenția de Guvernare Electronică.

Potrivit sursei citate, scopul serviciului MNotify este de a oferi autorităților și instituțiilor publice, precum și persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept privat un mecanism eficient, fiabil și modern de notificare a destinatariilor, prin intermediul diverselor canale de notificare.

MNotify a fost implementat ca o parte componentă a platformei tehnologice guvernamentale comune MCloud, urmărind facilitarea serviciilor electronice tranzacționale și creșterea calității, în general, a serviciilor publice. Pentru a aduce soluția tehnică MNotify la cei mai înalți parametri de funcționalitate și utilitate, în etapa de pre-lansare, Centrul de Guvernare Electronică, cu suportul Cancelariei de Stat, a ministerelor și altor autorități administrative, cu implicarea sectorului privat, au testat serviciul, identificând ajustările necesare.

În vederea dezvoltării și menținerii funcționalității, pentru primul an de implementare, serviciul MNotify se va realiza din mijloacele Proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale”, costul estimat fiind de aproximativ două milioane de lei. Costurile anuale pentru administrare a serviciului MNotify se estimează la circa patru sute de mii de lei și vor fi acoperite din contul bugetului de stat prin finanțarea centralizată a Instituției publice “Agenția de Guvernare Electronică”.

MOLDPRES

Bancherul Serghei Cebotari a fost ales președinte al consiliului Bursii de Valori a Moldovei

Președinte al Consiliului Bursii de Valori a Moldovei (BVM) pentru următorii patru ani a fost numit Serghei Cebotari, președinte al comitetului de conducere al Moldova Agroindbank (MAIB).

Solicitat de corespondentul INFOTAG, Serghei Cebotari a spus că una dintre direcțiile strategice pe care se va axa în calitate de președinte al BVM va fi modernizarea Bursii – precondiție evidentă pentru atragerea investitorilor străini, dar și a economiei reale.

“Pentru a atinge acest obiectiv, vom lucra la sporirea încrederii în BVM. Activitatea la bursă necesită a fi revigorată. Pentru aceasta, în următoarea perioadă împreună cu echipa de management ne vom concentra pe câteva direcții prioritare. Tehnologizarea bursei este vitală pentru sporirea interesului public și atragerea lichidităților”, a menționat bancherul.

Potrivit lui, îmbunătățirea mecanismelor de tranzacționare și post-tranzacționare, dar și sporirea transparenței reglementărilor pieței de capital sunt absolut necesare pentru atragerea economiei reale pe această platformă. “În același timp, diversificarea instrumentelor financiare este o necesitate stringentă și vom coopera cu regulatorul sectorului și alte instituții competente pentru a atinge și acest scop”, a spus Cebotari.

Serghei Cebotari și-a început activitatea în cadrul sistemului bancar în anul 1995, la MAIB, fiind promovat până la funcția de prim vicepreședinte, iar, ulterior, ales în calitate de președinte al Comitetului de Conducere al MAIB în 2013 și 2018. Atribuțiile de președinte al Consiliului BVM îi sunt bine cunoscute managerului de la MAIB, Serghei Cebotari deținând această funcție și în anii 2008-2017.

INFOTAG

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 26.10.2020 - 30.10.2020

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
28.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA AGROINDBANK" SA	13	2900	37700	200	1037634	0	Cumparare vnzare
29.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA AGROINDBANK" SA	46	2900	133400	200	1037634	0	Cumparare vnzare
29.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA AGROINDBANK" SA	41	2900	118900	200	1037634	0	Cumparare vnzare
30.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA AGROINDBANK" SA	65	2900	188500	200	1037634	0,01	Cumparare vnzare
30.10.2020	MD14OSTE1002	SA "INTREPRINDEREA PISCICOLA "COSTESTI"	2400	38	91200	10	232165	1,03	Cumparare vnzare

PLANUL DE NEGOCIERI PE PIATA REGLEMENTATA

sesiunea din 04 Noiembrie 2020

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Pondere din volumul emisiei, %	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	BC"ENERGBANK"SA	MD14ENER1001	199519	222,80	44 452 833,20	9,9760	50,00	18.09.2020	07.12.2020	18.12.2020
2	BC"ENERGBANK"SA	MD14ENER1001	6307	222,80	1 405 199,60	0,3154	50,00	19.10.2020	02.11.2020	13.11.2020
3	SA "DRUMURI - CAUSENI"	MD14RUMC1004	2519091	11,30	28 465 728,30	99,5409	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
4	SA "RIF-ACVAAPARAT"	MD14RIFA1001	356896	57,28	20 443 002,88	92,9080	5,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
5	SA "METALFEROS"	MD14METF1009	281065	3 230,00	907 839 950,00	78,2819	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
6	SA "DRUMURI-RISCANI"	MD14UMRD1003	2573153	10,50	27 018 106,50	98,9539	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
7	S.A. "DRUMURI CRIULENI"	MD14CRID1001	4202669	13,40	56 315 764,60	99,1430	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
8	S.A. "DRUMURI-SOROCA"	MD14SORD1005	3339468	12,50	41 743 350,00	99,3569	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
9	SA"DRUMURI - EDINET"	MD14EDUM1008	2438680	12,15	29 629 962,00	96,8279	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
10	S.A."DRUMURI-CAHUL"	MD14CAHD1001	2382336	16,60	39 546 777,60	98,8476	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
11	S.A."DRUMURI-STRASENI"	MD14STRD1000	3435566	12,00	41 226 792,00	98,6747	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
12	S.A "DRUMURI ORHEI"	MD14ORHD1008	4079819	10,50	42 838 099,50	99,3751	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
13	SA "ALIMENTARMAS"	MD14AMAS1009	732728	8,29	6 074 315,12	30,0834	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
14	S.A."DRUMURI IALOVENI"	MD14IALD1009	3686252	14,72	54 261 629,44	98,8495	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
15	SA "DRUMURI-CIMISLIA"	MD14CIMD1006	2210695	13,00	28 739 035,00	99,6373	10,00	28.10.2020	03.11.2020	13.11.2020
16	SA "MOLDASIG"	MD14MOSI1005	61200	296,75	18 161 100,00	10,2000	100,00	02.11.2020	04.01.2021	15.01.2021

Guvernul a majorat suma compensațiilor pentru agricultori cu 24 mil. lei

Guvernul va aloca încă 24 de mil. lei pentru despăgubirea fermierilor afectați. Potrivit agenției INFOTAG, decizia, care a fost aprobată în ajun de Cabinetul de miniștri, vine ca urmare a numeroase apeluri din partea agenților economici, a asociațiilor de profil, dar și a autorităților publice locale ca cei care au suferit de pe urma calamităților naturale să primească compensații pentru efectuarea lucrărilor de toamnă.

După totalizarea informației suplimentare pe întreg teritoriul republicii, referitoare la suprafețele afectate de secetă și grindină, s-au constatat erori care constau în transcripția incorectă a denumirii agentului economic, neincluderea agenților economici în informația prezentată de APL de nivelul I și II pentru Raportul totalizator, notarea greșită a denumirii culturii sau anul însămânțării, precum și prezentarea tardivă a informației generalizate pe raion.

În acest context, Ministru al Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ion Perju, a propus modificarea procedurii de acordare a compensațiilor și suplینirea Raportului totalizator cu Raportul totalizator suplimentar, inclusiv modificarea termenului de depunere a dosarelor.

Astfel, agenții economici, care nu au putut beneficia de compensații, vor fi incluși în Raportul totalizator suplimentar și pot deveni potențiali beneficiari de compensații.

Premierul Ion Chicu a declarat că "este vorba despre acordarea suportului pentru aproximativ 250 agenți economici care au remis documentele până la 1 iulie, dar din cauza birocrăției nu au beneficiat de ajutor".

"Trebuie să înlăturăm această inechitate, iar agenții economici să primească suportul cât mai rapid", a spus el.

Suma acordată pentru distribuția compensațiilor va fi alocată din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

De la începutul anului, la bugetul național s-au încasat 32,5 mlrd de lei

În zece luni ale anului curent, Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a încasat peste 32,5 miliarde de lei la bugetul public național. Această cifră constituie o creștere cu peste 489,2 milioane de lei sau cu 1,5% în raport cu perioada similară a anului precedent, transmite MOLDPRES.

Potrivit componentelor bugetului public național, statisticile sunt următoarele: la bugetul de stat, în zece luni ale anului 2020 s-au încasat 13,7 miliarde de lei, ceea ce constituie cu 430,4 milioane de lei mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, sau o diminuare de 3,0%.

„La bugetele locale s-au înregistrat încasări în sumă de 3,4 miliarde de lei, ceea ce reprezintă cu 181,4 milioane de lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent sau cu 5,6%”, indică SFS.

Conform sursei citate, la bugetul asigurărilor sociale de stat, în perioada menționată, s-au încasat 11,5 miliarde de lei, ceea ce constituie cu 667,4 milioane de lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent, sau o creștere de 6,1%.

La Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală s-au acumulat 3,9 miliarde de lei, ceea ce constituie cu 70,7 milioane de lei mai mult în comparație cu perioada similară a anului 2019 sau cu 1,9%.

Moldova Business Week-2020

se va desfășura în format digital

Comunitatea de afaceri locală și internațională va explora noile tendințe globale și va descoperi potențialul investițional al Republicii Moldova la cea de-a șaptea ediție a forumului Moldova Business Week (MBW), care a început deja înscrierea participanților. Evenimentul se va desfășura în perioada 19-20

noiembrie, în format digital, și este organizat de către Agenția de Investiții, transmite MOLDPRES.

Potrivit instituției, ediția din acest an oferă participanților șansa de a explora strategiile schimbărilor globale prin prisma invitațiilor speciale, vizionari de talie mondială și oameni de afaceri. „Este vorba de Michio Kaku – fizician și futurolog american de origine japoneză, autor al multor cărți devenite bestseller, cunoscut speaker și influencer, cofondator al teoriei corzilor și profesor la catedra de fizică teoretică Henry Semat de la Graduate Center, City University din New York. În calitate de futurist, Kaku prezice tendințe care afectează afacerile, finanțele și modul nostru de viață. De asemenea, va participa Binod Kumar Chaudhary – om de afaceri, om politic și filantrop nepalez. Este președinte al Grupului Chaudhary Nepal și al CG Corp Global, care cuprinde 160 de companii și 123 de branduri. A fost recunoscut ca fiind cea mai bogată persoană din Nepal și singurul miliardar al țării, având o avere netă estimată la 1,7 miliarde de dolari în 2019”, au explicat surse de la Agenția de Investiții.

La eveniment vor participa și alți invitați internaționali, angajați guvernamentali și reprezentanți ai mediului de afaceri național. De la speakerii MBW 2020 participanții vor afla despre impactul mega-tendințelor asupra lanțurilor valorice globale și investițiilor străine directe, precum și despre modul în care Moldova poate depăși așteptările investitorilor, oferind acces la o piață de peste un miliard de potențiali consumatori.

Totodată, platforma forumului va fi locul unde își vor prezenta profilul investițional și oferta de parteneriat companii din domeniile TIC, BPO, electronică, fashion și sectorul agroalimentar. Tot în cadrul evenimentului, super-brandurile „Made in Moldova” vor împărtăși experiența ascensiunii lor pe plan global, servind drept sursă de inspirație pentru alți antreprenori.

Moldova Business Week este cea mai mare platformă economică a țării, creată cu scopul de a promova imaginea țării, de a stimula fluxurile de investiții, de a informa despre oportunitățile oferite de către Guvernul R. Moldova, de a analiza tendințele din domeniu, precum și de a prezenta istoriile de succes ale proiectelor de investiții realizate în Moldova.

Cum sunt formate tarifele la gazele naturale pentru consumatorul final

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a micșorat recent tariful mediu la gazele naturale până la 4128 lei (fără TVA). Cu demersul respectiv s-a adresat câteva săptămâni în urmă SA „Moldovagaz”, și drept temei a servit micșorarea prețului mediu de achiziție de la 178 până la 148 dolari SUA. Despre structura tarifelor, formarea acestora și periodicitatea corecțiilor – în interviul membrului Consiliului de Administrație și șefului Direcției economico-financiare a întreprinderii Alexandr Șevciuc.

Care este structura tarifului mediu la gazele naturale?

Tariful mediu de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii finali include prețul de achiziție, precum și cheltuielile de furnizare, transport, distribuție și rentabilitatea furnizorului. La cifra finală urmează să fie adăugată și cota TVA în mărime de 8%.

O parte covârșitoare a tarifului, sau 63%, revine prețului de achiziție, care constituie 2582 lei. Acesta este calculat pe baza prețului mediu anual de achiziție în dolari SUA și cursului mediu de schimb anual. În cazul tarifului pentru anul 2020, acesta este stabilit la nivelul de 17 lei 37 de bani pentru un dolar SUA, fiind aplicat prețul mediu anual de achiziție în mărime de 148,61 pentru o mie de metri cubi, inclusiv cheltuielile de transport până la hotarul țării.

Cele 37% rămase la ce se referă?

Această sunt anume cheltuielile de furnizare, transport, distribuție și rentabilitatea furnizorului, despre care am vorbit mai sus. Cele mai impunătoare componente sunt transportul și distribuția gazelor naturale. Costul anual al serviciului de transport per total constituie 257,1 milioane de lei sau 251,67 de lei pentru o mie de metri cubi și acesta este păstrat la nivelul aprobat de către ANRE în luna decembrie 2019.

Dacă e să vorbim despre serviciul de distribuție a gazelor naturale, atunci tariful mediu este păstrat la nivelul aprobat de către ANRE în anul 2018. Acesta este recalculat reieșind din schimbările volumului gazelor naturale în 2020 și este fixat la nivelul de 1 miliard 128 milioane de lei.

Ce reprezintă devierile tarifare?

Devierile tarifare reprezintă o parte componentă a corecțiilor veniturilor întreprinderilor din sectorul de gaze pentru anul de referință, care exercită activitatea sa pe baza tarifelor reglementate. Acestea apar ca rezultat al decalajului dintre parametrii financiari prognozați la calcularea tarifelor și cei înregistrați de facto.

Cu alte cuvinte, e vorba despre diferența dintre veniturile reglementate ale operatorilor sistemului de gaze naturale, fie de furnizare, transport fie de distribuție, și venitul obținut în realitate. În cazul în care veniturile nu sunt obținute pe deplin, se formează devierile negative, care sunt incluse în tarif cu scopul compensării treptate.

Totodată, dacă întreprinderea a obținut un surplus de venituri, spre exemplu în cazul creșterii volumelor prognozate de furnizare a gazelor naturale, acestea se consideră devieri pozitive și urmează să fie excluse din tarif pentru perioada următoare.

Cu ce periodicitate furnizorul este în drept să se adreseze la ANRE cu solicitarea de revizuire a tarifelor?

Conform metodologiei în vigoare, la începutul fiecărui an, operatorii de rețea și furnizorii gazelor naturale, care activează pe baza tarifelor reglementate, prezintă Agenției calculele tarifelor pentru anul ce vine.

În Republica Moldova, din păcate, în ultimul deceniu s-au atestat practici departe de cele mai bune. În primul rând, această afirmație

este legată cu faptul că ANRE nu a aprobat la timp cheltuielile de bază pentru serviciul de furnizare și distribuție a gazelor naturale pentru anul 2014. Acest lucru a avut loc doar în luna august 2019, cu puțin timp înaintea expirării valabilității metodologiei precedente.

Actualmente, situația se schimbă. La începutul anului curent a fost aprobată Metodologia de calcul și aplicare a tarifului de transport a gazelor naturale, conform căreia cheltuielile de bază a operatorului de rețea au fost prezentate la ANRE pentru aprobare. Până la sfârșitul anului urmează să fie aprobate noile metodologii tarifare pentru distribuția și furnizarea gazelor. Imediat după aprobarea acestora, noi ne vom adresa la Agenție cu periodicitatea, stipulată în legislație, pentru actualizarea tarifelor.

Operatorii de rețea și furnizorii de gaze naturale pe baza tarifelor reglementate sunt în drept să se adreseze la Agenție cu solicitarea de revizuire a tarifelor și în cazul unor factori obiectivi, care nu pot fi controlați de întreprinderile de gaze. Aici poate fi vorba despre schimbarea bruscă a prețurilor de achiziție a gazelor naturale sau energia electrică, fluctuațiile pronunțate a cursului de schimb al monedei naționale, apariția unor acte legislative sau normative, care duc la majorarea cheltuielilor de furnizare, distribuție, transport și alte servicii.

Drept consecință, apar premise, care justifică o astfel de revizuire și care duc la apariția devierilor în proporție de peste 5% a cheltuielilor anuale ale operatorilor de transport și sistemelor de distribuție, și peste 3% a cheltuielilor anuale ale furnizorului de gaze naturale.

Anume astfel și a procedat SA „Moldovagaz” în anul 2020, când devierile pe capitolul prețului gazelor a ajuns în septembrie la 3%. Drept urmare, noi ne-am adresat la ANRE pentru revizuirea tarifelor.

Având în vedere faptul că gazele naturale sunt importate, iar veniturile în lei sunt convertite în dolari pentru achitarea livrărilor, în tarif este inclus și cursul mediu anual de schimb. În cazul schimbării bruște, cum a fost în anul 2015, apar oare premise suplimentare pentru revizuirea tarifului?

Furnizorul, în cazul apariției devierilor de preț sau de curs valutar în proporție de peste 3%, este în drept să solicite revizuirea. Există și cea de-a doua componentă, care presupune și procesul propriu zis de conversie a valutei.

Acest indicator demonstrează eficiența financiară la achiziționarea valutei. Potrivit ultimului act de verificare din partea ANRE, care a fost aprobat în anul curent, toate operațiunile SA „Moldovagaz” de achiziționare a valutei în perioada anilor 2016-2019 au fost recunoscute drept eficiente.

În cazul în care operatorul de rețea nu este de acord cu decizia regulatorului privind tarifele, este oare acesta în drept s-o conteste și cine este mediatorul în astfel de situații?

Orice decizie poate fi contestată. Totodată, există practica depunerii contestațiilor, însă nu sunt înregistrate cazuri de câștig în astfel de situații, când n-am fost de acord cu tarifele. Problema are mai multe componente și principala vizează procedurile juridice. E vorba despre milioane de lei și astfel de cazuri durează ani de zile. La momentul pronunțării deciziei, de obicei, deja este aprobat un tarif nou și suma respectivă, care nu a fost primită în perioada precedentă, se include în calculul devierilor tarifare.

Noi cu strictețe ne conducem de metodologie și când s-au aprobat ultimele două tarife, a fost atestată o diferență foarte nesemnificativă dintre calculele noastre și tariful, aprobat de ANRE. Anul curent am prezentat tariful mediu în mărime de 4130 de lei, iar cel aprobat a fost în mărime de 4128 de lei. Diferența, după cum se vede, este nesemnificativă.

Dacă vor fi comparate tarifele la gazele naturale în țările CSI și a Europei, pe ce loc în acest clasament s-ar fi situat Republica Moldova?

În cazul țărilor CSI urmează să fie luate în calcul două componente – prețul gazelor naturale propriu zis și prețul serviciului de furnizare, transport și distribuție. La capitolul prețului mediu anual al gazelor naturale Moldova se bucură de cele mai avantajoase condiții, cu excepția țărilor care extrag gazele, cum ar Rusia, Kazahstan și altele, unde sunt aplicate tarife compensate, cum ar Belarus. În total însă, formula de achiziționare a gazelor naturale pentru Republica Moldova este cea mai avantajoasă.

În cazul costului serviciului de transport, distribuție și furnizare a gazelor, situația arată altfel. În Moldova acesta nu este cel mai mic, calculat la unitatea de gaze furnizate. Totodată, dacă e vorba despre sine costul de serviere a unei unități de utilaj, cum ar fi un kilometru de rețea, un punct de reglare-măsurare a gazelor etc, în Moldova acesta este comparabil chiar și cu Federația Rusia.

Costul relativ ridicat al unei unități a volumului de gaze vândute are mai multe componente, în primul rând, rețelele și mentenanța acestora. Multe dintre ele au fost construite în anii 80-90 și sarcina lor nu este uniformă. În Moldova sunt sate cu rețele construite în anii 70, potențialul cărora este cu zece ori mai înalt decât necesitățile maxime ale localităților respective. Drept urmare, servierea acestor rețele pentru compania de distribuție este mult mai scumpă decât dacă utilajele aferente și diametrul țevii ar fi mai mic.

Cea de a doua componentă se referă la consumatorii de gaze naturale. În Republica Moldova este foarte înaltă ponderea consumatorilor casnici, iar în Rusia sau Ucraina predomină consumul de către întreprinderile care activează anul întreg. Anume din acest considerent la noi sunt relativ scumpe serviciile de transport și distribuție.

La fel, există problema tranzitului, însă noi conlucrăm activ cu traderii din Ucraina și România. Noi ne străduim să-i cointeresăm în folosirea tronsonului nostru, să prognozăm volumele anuale solicitate din partea lor și astfel să calculăm tarife competitive, care în perspectivă pot duce la micșorarea suplimentară a prețurilor pentru consumatorul din Republica Moldova.

Regulatorul aprobă câteva tipuri de tarife, inclusiv pentru rețelele de presiune joasă, medie și înaltă. Și pentru rețelele de presiune înaltă tarifele sunt cele mai mici. Prin ce se explică?

Acest lucru se explică prin schema tehnologică de distribuție a gazelor, care la ieșire din sistemul de transport nimereste în rețeaua de presiune înaltă. Ponderea acestor rețele, precum și a punctelor aferente de distribuție a gazelor, nu este foarte înaltă și atinge cifra de 15%. Mai mult, prin aceste rețele trece întregul volum de gaze naturale, care ulterior este distribuit în rețelele de presiune medie și înaltă. Drept urmare, se aplică principiul „Volum mai înalt, preț mai redus”.

Totodată, ponderea rețelelor de presiune medie este mult mai mare. Sunt regiuni, unde prin intermediul acestora sunt gazificați și consumatorii casnici, spre exemplu, în orașul Bălți. Astfel, cheltuielile de ordin tehnic sunt mai mari, iar volumul gazelor este mai mic, ceea ce și duce la scumpirea tarifului.

Și, în final, ponderea rețelelor de presiune joasă este aproape de jumătate din volumul total. Prin intermediul lor este distribuită doar o treime a gazelor naturale și acest lucru îl face cel mai scump, luând în calcul cheltuielile de mentenanță și serviere.

Totodată, începând cu anii 2000 în Republica Moldova este aplicată subvenționarea încrucișată a tarifului de presiune joasă cu prețurile pentru rețelele de presiune medie și înaltă. Cu alte cuvinte, cu scopul de a face tariful pentru consumatorii casnici mai accesibil, o parte a veniturilor reglementate pentru presiunea joasă este repartizată la presiunea medie și înaltă.

E de menționat că, în premieră în cadrul aprobării tarifului în luna octombrie, ANRE a diminuat la maxim subvenționarea încrucișată a diferitor categorii de consumatori.

Oare poate fi tariful concomitent just atât pentru furnizor, cât și pentru consumator?

Indubitabil. Noi în calitate de furnizor a gazelor naturale suntem cointeresați să recuperăm cheltuielile, acoperite de tarif, și să obținem o rentabilitate minimală. Din partea sa, consumatorul dorește să obțină cât mai multe servicii calitative la un preț minim posibil.

Noi tindem să oferim consumatorilor noștri un serviciu cât mai transparent. Toate cheltuielile noastre sunt descrise în tarif, care se află în acces liber. Orice consumator poate să-l studieze și să-l analizeze, el vede toată structura cheltuielilor noastre. Și, potrivit opiniei mai multor experți, metodologia propriu zisă a aprobării tarifului este menită să protejeze interesele consumatorilor.

E de menționat că prioritatea tuturor întreprinderilor din sistemul SA „Moldovagaz” în ultimii ani a devenit orientarea socială. Sunt deschise centre de relații cu consumatorii, introdus principiul „ghișeului unic”, este asigurat accesul consumatorului la informația de interes sporit, este lansată opțiunea de transmitere a datelor și achitarea facturilor de la distanță.

În perioadă Stării excepționale a pandemiei COVID-19 datornicii n-au fost deconectați de la rețea, iar ulterior ei au avut posibilitatea să-și reșaloneze creanțele și să le achite treptat. Noi avem grijă de consumatorii noștri și mereu tindem să fim flexibili la maxim în soluționarea situațiilor complicate. Furnizarea gazelor naturale este efectuată în regim neîntrerupt, ceea ce asigură securitatea energetică a țării.

Шестой год действия Соглашения об ассоциации выдался особенным

Альтернативный доклад по внедрению Соглашения об ассоциации начинается с краткого, но внимательного обзора диалога между Европейским союзом и Молдовой, который длится вот уже шесть лет, с момента подписания этого эпохального документа. Доклад составлен в рамках Проекта IPRE «Мониторинг внедрения Соглашения об ассоциации между Европейским союзом и Молдовой» при поддержке Фонда Конрада Аденауэра, и содержит анализ основных сфер, ставших с самого начала целью реформирования и развития. Все они заслуживают внимания, но меня заинтересовали два вопроса – финансовая поддержка и внешнеэкономическая деятельность. Показатели и выводы относятся исключительно к шестому году действия Соглашения.

Авторы доклада пришли к выводу, что в этот период наметились отношения, требующие определенных обязательств с обеих сторон. ЕС усилил свое положение как основного торгового партнера Молдовы – более 63% молдавского экспорта направляется на европейский рынок, и около 50% импорта поступает из ЕС.

В докладе сообщается, что «Европейский союз возобновил ассигнования в рамках Программы прямой поддержки бюджета, запланированной для Республики Молдова. До октября 2019 года Европейский союз перечислил в общей сложности 53,65 млн евро. Из них 14,54 млн евро предназначены для поддержки внедрения свободной торговли, условий безвизового режима с ЕС, программы обучения и профессионального образования. В то же время 14,34 млн евро направлены на поддержку реформы энергетической отрасли, полиции и сектора публичных финансов, а 24,85 млн евро – на поддержку сельского хозяйства и развитие села (ENPARD) и новый транш на поддержку полиции».

В 2019 году перед Кишиневом стояла задача выполнить две трети условий, предусмотренных Меморандумом о взаимопонимании с ЕС от сентября 2017 года, что позволило возобновить внешнюю помощь в июле 2019 года.

Европейская комиссия выделила 60 млн евро на макрофинансовую поддержку из 100 млн евро, запланированных для ассигнования. Из них 40 млн евро поступили в виде привилегированного кредита и 20 млн – в виде грантов. Для перечисления второго транша на сумму 30 млн евро, ЕС в феврале поставил перед Молдовой восемь дополнительных условий.

Время проведения анализа является и периодом подготовки к новой Программе макрофинансовой

помощи от ЕС на сумму не менее 100 млн евро, переговоры с ЕС по которой можно вести в дополнении к новой Экономической программе с МВФ на сумму 558 млн долларов. Заключение соглашения планировали на начало этого года, но специфика этого года внесла коррективы в повестку дня.

В связи с пандемией и в качестве ответа на вступившие в силу ограничения «ЕС выделил Молдове средства в рамках концепции «Команда Европа» (Team Europe). До конца года ЕС направит более 87 млн евро в качестве срочной помощи. Эти деньги дополнят сумму в 140 млн евро, выделенных Европейской комиссией для стран Восточного партнерства (включая Молдову). А именно, 30 млн евро – на систему здравоохранения при посредничестве Всемирной организации здравоохранения, 98,7 млн евро – для малых и средних предприятий (МСП) и индивидуальных предпринимателей, а также 11,3 млн евро – на поддержку более чем 190 инициатив организаций гражданского общества».

Хотя год подходит к завершению, по словам авторов доклада, Молдова еще могла бы получить помощь из суммы 700 млн евро, выделенных для МСП и запланированных ЕС в партнерстве с Европейским инвестиционным банком и Европейским банком реконструкции и развития. «Еще 100 млн евро антикризисной макрофинансовой помощи ЕС (Omnibus) запланированы к ассигнованию в соответствии с Соглашением о кредите и Меморандумом о понимании (заключенные в июле 2020 года и ратифицированные Парламентом 10 сентября 2020 года). Первый транш на сумму 50 млн евро должен поступить в скором времени. Второй транш на ту же сумму будет переведен после выполнения всех шести технических

условий, предусмотренных Меморандумом о понимании с ЕС.

Если выводы по разделу финансовой поддержки указывают на степень доверия Европы к Республике Молдова, то второй раздел – внешняя торговля – может показать, в какой мере мы используем производственные мощности, и насколько конкурентоспособными мы можем быть на европейском рынке.

Доклад показывает, что экспорт товаров Республики Молдова в страны ЕС «незначительно снизился в 2019 году по сравнению с 2018 годом, составив 1,83 млрд долларов, или около 63% от общего объема экспорта страны за прошлый год. Экспорт товаров в первой половине 2020 года составил 893,6 млн долларов или около 65% совокупного экспорта Республики Молдова, что на 107,9 млн долларов меньше, чем за аналогичный период 2019 года. В то же время торговля с другими регионами мира снизилась за первые шесть месяцев этого года, составив 485,8 млн долларов, в сравнении с 579,8 млн долларов за аналогичный период 2019 года. Что касается общего объема экспорта в сравнении с аналогичным периодом 2019 года, выяснилось, что экспорт в ЕС снизился меньше, чем экспорт в другие страны мира. Дефицит торгового баланса между ЕС и Республикой Молдова также снизился – с 627,1 млн долларов за первые шесть месяцев 2019 года до 432,7 млн в 2020 году. В то же время по основным экспортным позициям в 2019 году отмечен рост экспорта машин, оборудования и запчастей к ним – на 47 млн долларов по сравнению с 554 млн долларов в 2018 году».

При любой попытке проанализировать ситуацию в торговых отношениях Республики Молдова с европейскими странами обязательно необходимо оценить возможности освоения тарифных квот. В начале этого года специальным приложением к Соглашению об ассоциации были обновлены в сторону увеличения квоты на виноград – с 10 тыс. до 20 тыс. тонн, сливу – с 10 тыс. до 15 тыс. тонн и черешню – на 1,5 тыс. тонн. До сентября было освоено 72% выделенных квот на сливу и 35% – для винограда.

Да, в нынешнем аграрном году были серьезные потрясения, что требует от нас умерить притязания на повышение своих возможностей и сконцентрироваться на экспорте в западном направлении.

Константин ОЛТЯНУ

“FinComBank” S.A.

В соответствии с положениями ст. 52¹ Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г., на основании решения Правления Банка от 02.11.2020 г., “FinComBank” S.A. объявляет о начале завершающего этапа четвертого месяца продажи акций XX эмиссии Банка на регулируемом рынке «как отдельные акции», который был прерван 05 марта 2020 года.

УСЛОВИЯ ПРОДАЖИ:

1. Завершающий этап четвертого месяца продажи акций XX эмиссии “FinComBank” S.A. на регулируемом рынке «как отдельные акции» составляет 7 (семь) календарных дней, начинается с 05 ноября 2020 г. и действует по 11 ноября 2020 г. (включительно).
2. Начальная цена продажи составляет 159,52 лей за акцию.
4. Выставленные на продажу акции могут быть приобретены в любом количестве, одним или несколькими покупателями, или группой лиц действующим согласованно (потенциальный приобретатель). При приобретении количества акций, составляющего по номинальной стоимости 1% и более от уставного капитала Банка, потенциальному приобретателю до соответствующего приобретения необходимо получить предварительное разрешение Национального Банка Молдовы, на условиях, изложенных в ст. 47 – 49 Закона о деятельности банков №202 от 06.10.2017 г.

ИНФОРМАЦИЯ О “FINCOMBANK” S.A.:

Полное наименование	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Сокращенное наименование	“FinComBank” SA
Организационно-правовая форма	Акционерное общество
Юридический адрес	MD-2012, ул. А. Пушкин, 26, г. Кишинев, Республика Молдова
IDNO – фискальный код	1002600005347
Дата государственной регистрации	16 мая 2001
Виды деятельности	Банковская деятельность и инвестиционные общества
Уставной капитал	131 544 200 лей MD разделенный на 1 315 442 простых номинальных акций 1 класса с правом голоса. На данный момент 117 653 эмитированных акций составляют казначейские акции, что равно 8,944% от общего количества эмитированных акций

ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦИЙ XX ЭМИССИИ:

Полное наименование эмитента	“Banca de Finanțe și Comerț” S.A.
Тип акций	Простые номинальные акции
Класс акций	I класса
Код ISIN	MD14BFCM1001
Номинальная стоимость одной акции	100 лей MD
Количество акций XX эмиссии первоначально выставленных на продажу	475 478
Количество акций XX эмиссии не проданных на начало завершающего этапа четвертого месяца продажи	360 816
Права, предоставленные одной акцией	Одна простая номинальная акция, эмитированная Банком, дает право на один голос на общем собрании акционеров, право на получения доли дивидендов и на часть из активов Банка, в случае его ликвидации

Информация, позволяющая инвесторам (потенциальным приобретателям) сделать обоснованную оценку относительно активов и пассивов, финансового положения, прибыльности или убыточности, перспектив Банка, а также сведения о состоянии дел и финансовом положении Банка на последние три года, размещена на web странице Банка www.fincombank.com и на сайте регулируемого рынка.

Дополнительную информацию можно получить по телефонам: 26-98-21; 26-99-40.
Правление Банка

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель:
Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель:
Национальная Комиссия
по финансовому рынку
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC “Victoriabank”, S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.
Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах “Capital Market”, отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии “Edit Tipar Grup” SRL

Почему не стоит переживать из-за удвоения внешнего долга за последние 10 лет?

Внешний долг Молдовы вырос вдвое за 2009-2019 годы. В прошлом году совокупный внешний долг достиг 7 млрд 536 млн долларов. Десять лет назад он составлял 3 млрд 715 млн долларов.

Такая сумма, отраженная в недавнем докладе Всемирного банка (ВБ) International Debt Statistics 2021, должна вызвать сильную тревогу. Мы по уши в долгах? Кстате, внешний долг Украины и России растет более медленными темпами. И нас мало интересует тот факт, что долг 120 стран с низкими и средними доходами также сильно вырос.

За эти десять лет в долг брали и государство, и частные компании. Деньги уходили на инвестиционные проекты, развитие экономики, но сумма этих займов пока еще не достигла тревожных размеров.

У нас маленькая экономика, но доходы государства растут каждый год. В этом году не так, как хотелось бы из-за пандемии, остановившей работу многих компаний. Многие траты последних десяти лет были покрыты за счет внешних грантов и займов.

Единственный показатель, на который надо серьезно обратить внимание – это доля долга в ВВП. Можно увидеть, насколько реально привлечь новые займы. Этот показатель дает понять уровень задолженности страны. Молдова считалась и считается страной с низким уровнем задолженности. Например, в 2018 году совокупный публичный долг (внутренний и внешний) Молдовы в ВВП превысил 27,1%, и это самый низкий показатель среди европейских стран. Тогда средний долг в ВВП в Европе составлял 81%.

Действительно, с 2015 года этот показатель стал расти, достигнув максимального уровня в 2016 году – 44,2% в ВВП. Рост на 16,3 процентного пункта обусловлен тем, что около 13 млрд леев, гарантийная сумма после банковского мошенничества, была возложена на плечи налогоплательщиков, и публичный долг резко увеличился. Позже, в 2019 году, он снизился до 25%. По информации Национального банка Молдовы (НБМ), внешний публичный долг государства в ВВП составил 16,3% в прошлом году.

«Показатель долгов указывает на то, что долговое бремя может серьезно повысить уязвимость

экономики стран с низкими доходами. Соотношение внешнего долга к ВВП составляло в среднем 26% в конце 2019 года, лишь иногда превышая 25% (в 2018 году). Соотношение между внешним долгом и доходами от экспорта лишь немного ухудшилось, в среднем увеличившись до 107% (101% – в 2018 г.)», – говорится в докладе ВБ.

ЧТО ЕЩЕ СООБЩАЕТ ДОКЛАД ВБ?

Публичный долг Молдовы и государственный гарантированный долг выросли с 809 млн долларов в 2009 году до 1,464 млрд долларов в 2019 году. По данным экспертов ВБ, долг Молдовы перед многочисленными кредиторами (международными организациями) увеличился в 2,3 раза за последние 10 лет – с 524 млн до 1,226 млрд долларов, в то время как долг перед двусторонними кредиторами за это время вырос более чем на 15% – с 256 млн долларов в 2009 году до 214 млн долларов – в 2019 году.

Долгосрочный долг Молдовы за 10 лет увеличился в 2,5 раза – с 2,011 млрд до 5,074 млрд долларов.

Доклад ВБ не отражает ситуацию этого года, когда экономика серьезно пострадала от пандемии. Согласно предварительным данным НБМ, во II квартале текущего года совокупный внешний долг вырос по сравнению с началом года на 5,0% и составил 7 785,38 млн долларов, или 66,1% от ВВП.

Внешний публичный долг и публичный гарантированный долг составили 27,6% в общей сумме внешнего долга – 2 146,98 млн долларов, увеличившись на 11,9% по сравнению с началом года. Основным кредитором государства остался Всемирный банк, его доля составляет 33,7%. Далее следуют Международный валютный фонд (МВФ) – 31,4% и Европейский инвестиционный банк – 14,4%.

Частный негарантированный внешний долг составил 5 639,40 млн долларов.

КАКИЕ ПРОГНОЗЫ ДЛЯ ДРУГИХ СТРАН?

Как сообщает МВФ, значительные расходы государства на борьбу с коронавирусом увеличили государственный долг в мировом ВВП. Но при условии экономического роста этот долг снизится и вернется на уровень прошлого года.

В последнем докладе, посвященном бюджетному надзору, фонд опубликовал прогноз о том,

что бюджетный дефицит увеличится с 3,9% в ВВП в 2019 году до 12,7%.

«В 2020 году мы наблюдаем рост долга, но стабилизация наступит уже в 2021 году, и даже вероятно тенденция небольшого снижения в 2025 году», – заявил директор департамента по налогам МВФ Витор Гашпар. По его словам, хотя государственный долг останется на уровне около 100% в ВВП, возобновление экономического роста и крайне низкие процентные ставки помогут уменьшить первичный бюджетный дефицит.

«Разница между процентными ставками и ростом не совсем отрицательная, она соответствует нашим прогнозам, которые были более пессимистичными до пандемии COVID-19. В этих условиях низкие процентные ставки играют важную роль в динамике долга», – считает В. Гашпар.

Ранее МВФ рекомендовал правительствам воспользоваться низкими процентными ставками, чтобы инвестировать в инфраструктуру. По оценкам фонда, увеличение публичных инвестиций в инфраструктуру на 1% в ВВП, может увеличить ВВП на 2,7% и создать 20-33 млн новых рабочих мест.

Пересмотр прогнозов, по сообщению авторов доклада, отражает более высокие, чем ожидалось, темпы роста ВВП во втором квартале – главным образом в странах с развитой экономикой, где экономическая активность начала улучшаться быстрее, после того как в мае и июне сократили масштабы ограничений. Также прогноз учитывает высокие показатели более активного восстановления в третьем квартале. Как ожидают авторы работы, прогнозы экономического роста предполагают значительное снижение загрузки производственных мощностей и повышение уровня безработицы в этом году и 2021-м, как в развитых странах, так и в странах с формирующейся рыночной экономикой.

«Глобальный рост прогнозируется на уровне -4,9% в 2020 году, что на 1,9 процентного пункта ниже прогноза апреля 2020 года. Пандемия COVID-19 оказала более негативное влияние на экономическую активность в первой половине 2020 года, чем ожидалось, и восстановление прогнозируется более постепенным, чем прогнозировалось ранее. В 2021 году мировой рост прогнозируется на уровне 5,4%», – отмечается в документе.

Влад БЕРКУ

В Молдове запущена Государственная услуга уведомления

Агентство электронного управления запустило государственную услугу уведомления (MNotify). Это техническое приложение для передачи уведомлений в информационных системах, принадлежащих министерствам, административным органам и организационным структурам в пределах их полномочий, а также другим поставщикам государственных услуг, передает МОЛДПРЕС.

Согласно информационной записке, «развитие электронных услуг для граждан и деловой среды в последние годы привело к увеличению количества онлайн-транзакций. Были выявлены и недостатки. Один из них заключается в том, что, хотя есть услуги, которые предоставляются частично или полностью онлайн, поставщики госуслуг – Агентство государственных услуг, Государственная налоговая служба, Национальная касса социального страхования, Национальная компания медицинского страхования и т. д. – должны отправлять уведомления при предоставлении услуг. Как правило, это делается путем рассылки получателям уведомлений в бумажных письмах. Такая ситуация неприемлема, в частности, из-за длительного времени доставки, более высокой стоимости доставки и низкой надежности с учетом несоответствия почтового адреса получателя».

Так, «уведомление» включает в себя сообщение, автоматически генерируемое информационными системами учреждений, предназначенное для сообщения пользователям об определенных изменениях в структуре услуг или способах их предоставления. Таким образом, пользователи будут узнавать о любых внесенных изменениях в краткие сроки по электронной почте, SMS или другим каналам связи, если это необходимо.

«Услуга MNotify – это ИТ-решение в категории «Правительство для гражданина» (G2C) и «Правительство для бизнеса» (G2B). Ее основная цель – обеспечение информационных потребностей для процесса уведомления. Также MNotify является составной частью государственных информационных систем Республики Молдова и представляет собой совокупность информационных ресурсов и технологий, технических средств программы и методик, связанных между собой, предназначенных для уведомления получателей – физических и юридических лиц по различным каналам уведомления», – пояснил руководитель проектов Агентства электронного управления Думитру Посту.

По его словам, цель MNotify – предоставить государственным органам и учреждениям, а также физическим и юридическим лицам с частным правом эффективный, надежный и современный механизм для уведомления получателей через различные каналы связи.

В целях развития и поддержания функциональности в течение первого года внедрения услуга MNotify будет реализована за счет средств Проекта «Модернизация государственных услуг», приблизительная стоимость которого составляет около 2 млн леев. Ежегодные затраты на управление MNotify оцениваются примерно в 400 тысяч леев, они будут покрываться за счет госбюджета путем централизованного финансирования ПУ «Агентство электронного управления».

Новым председателем совета Фондовой биржи Молдовы стал известный банкир Сергей Чеботарь

Акционеры Фондовой биржи Молдовы (ФБМ) избрали нового председателя административного совета – им стал председатель правления BC Moldova Agroindbank (MAIB) Сергей Чеботарь.

В беседе с корреспондентом «ИНФОТАГ» новый председатель сказал, что одну из стратегических целей ФБМ он видит в том, чтобы привлечь на платформу биржи реальный сектор молдавской экономики, а также крупных инвесторов, для которых фондовый рынок Молдовы интересен и привлекателен.

«Для достижения этой цели мы будем работать над повышением доверия к ФБМ, для чего нам всем вместе предстоит модернизировать фондовый рынок, сосредоточив усилия на конкретных действиях, которые имеют максимальное значение для фондового рынка страны», – сказал Чеботарь, указав на необходимость быстрых действий для ускоренного обновления.

По его словам, необходимо также улучшить торговые и посттрейдинговые механизмы, как за счет современных технологических процессов в работе Фондовой биржи, так и за счет повышения прозрачности правил и процедур на рынке капитала Молдовы.

«Электронную торговую платформу необходимо модернизировать, чтобы облегчить к ней доступ, и чтобы она была удобна пользователям», – отметил Сергей Чеботарь, сказав, что в модернизации нуждается и сайт ФБМ, который должен отличаться максимальной раскрываемостью информации.

Председатель совета ФБМ говорит, что, несмотря на свою занятость в MAIB, он готов найти время для того, чтобы сосредоточить усилия данной структуры фондового рынка для привлечения общественного интереса к бирже, что поможет добиться необходимой ликвидности.

«Бирже предстоит кардинально модернизировать техническую часть, чтобы стать многосторонним рычагом между инвестором – клиентом, эмитентами ценных бумаг и профессиональными участниками рынка капитала», – сказал Чеботарь, назвав этот раздел «основным условием существования биржи и ее эффективной деятельности».

Банкир считает также целесообразной диверсификацию финансовых инструментов, полагая, что она является в настоящее время «наущной необходимостью».

«Поэтому ФБМ будет поддерживать инициативы по диверсификации, сотрудничая с регуляторами фондового рынка, а также компетентными учреждениями государства для достижения этих целей», – подчеркнул Сергей Чеботарь. Он отметил, что реализация запланированных действий повысит доверие иностранных партнеров, привлечет на платформу ФБМ реальный сектор экономики и важных эмитентов ценных бумаг.